

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА**

**Европейски служби за безопасност по храните алармират за
употреба на неразрешени субстанции и високи нива на някои
съставки в хранителни добавки**

Употребата на хранителни добавки, съдържащи забранени или неразрешени субстанции, както и такива, при които съществува риск от предозиране на дадена основна съставка, може да представлява сериозен риск за здравето на консуматорите. Тъй като, много артикули хранителни добавки и диетични храни се разпространяват извън обектите на търговската мрежа, вкл. в интернет, е необходимо информацията за несъответствията в тези продукти да е достъпна до широкия кръг от потребители.

Компетентните органи на редица държави-членки на Европейския съюз (ЕС) са нотифицирали Европейската комисия (ЕК) за няколко случая на търговия с диетични храни, хранителни добавки и храни за спортисти, при които са установени несъответствия, изразяващи се в твърде високи нива на някои съставки (над допустимите нива) или включени в състава им неразрешени за употреба субстанции.

От Агенцията по храните на Дания е съобщено за хранителна добавка Chili Wign, за която се твърди, че спомага за намаляването на телесното тегло чрез увеличаване на метаболизма.

Според компетентните органи продуктът е вреден за здравето поради съдържанието на Епигалокатехин галат (EGCG), получен от зелен чай. Макар, че има

доказателства за здравните ползи (метаболитни, сърдечно-съдови и когнитивни) на зеления чай, има и опасения за токсичност при по-високи концентрации.

В Европейският орган за безопасност на храните (EFSA) са получени уведомления за нежелани ефекти, свързани с EGCG, които до голяма степен са свързани с увреждане на черния дроб.

Други нежелани реакции, съобщени при хора, приемащи хранителни добавки с екстракт от зелен чай се изразяват в чернодробни увреждания, жълтеница, загуба на тегло, умора и повишена температура.

Междувременно, официалните контролни органи на Испания алармират за друг случай на търговия с хранителна добавка, произведена от растението Десмодиум (*Desmodium*), за която е установено, че съдържа неразрешени субстанции: мефедрон, катинон и норелефедрин.

За хранителната добавка се твърди, че чрез детоксикиращото си действие, подпомага чернодробната функция.

Хранителната добавка е произведена от растението Десмодиум, което е известно с научно наименование *Desmodium adscendens*. Използвано, като хранителна добавка, това растение притежава свойствата да нормализира повишените нива на чернодробните ензими и да подпомага регенерацията на черния дроб. Също така десмодиумът повлиява благоприятно опорно-двигателния апарат, чрез облекчаване на симптомите при заболявания на мускулите, сухожилията и гръбначния стълб и намалява алергичните симптоми.

Проблемът около потенциалната токсичност на горепосочените субстанции, съдържащи се в тази хранителна добавка излиза „на светло“ след случаи на хоспитализация на хора в Италия, вследствие на консумация от този продукт.

Испанската агенция за безопасност на храните и храненето информира всички свои контролни органи чрез националната мрежа за предупреждение на храни на Испания (SCIRI).

И накрая, Националната агенция по безопасност на хранителната верига (NEBİH) в Унгария е уведомила за хранителна добавка Musclepharm, за която е установено надхвърляне на допустимите нива на никотинова киселина (Витамин В3, ниацин).

Първи са съобщили за несъответствието компетентните органи на Германия чрез Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF).

Хранителна добавка се предлага на пазара под различни вкусове и според указанията се консумира преди физически натоварвания, като способства за подобряване на постиженията, повишаването на издръжливостта и концентрацията.

Според данните от анализите, предоставени от компетентните органи на Германия, 100 g от продукта съдържа 178,5 mg никотинова киселина. При дневен прием от 14,5 g, потребителите ще приемат по 25,9 mg никотинова киселина на ден, което значително надвишава допустимото горно ниво на прием на никотинова киселина от 10 mg на ден, определено от ЕОБХ през 2014 г.

При спазване на изискванията за дневен прием, никотиновата киселина показва ефективност, освен за редуцирането на холестерола и триглицеридите, укрепване на паметта и др., и за увеличаването на мускулната енергия. Вазодилатиращите качества на никотиновата киселина спомагат за увеличаване доставката на кислород и хранителни вещества в мускулната тъкан. По тази причина никотиновата киселина се счита за ефективно средство за възстановяване на мускулите, и хранителните добавки, в които присъства са широко популярни при спортистите.

Информацията за установените от компетентните органи на държавите-членки на ЕС несъответствия, свързани с добавянето на забранени или неразрешени субстанции в състава на хранителните добавки, както и предозирането на някои съставки, в повечето случаи се разпространява чрез Системата за бързо предупреждение на храни и фуражи (RASFF) до всички държави-членки на ЕС, тъй като обикновено съществува риск, в много случаи дори сериозен за здравето на консуматорите.

На този етап България не е упомената, като засегната страна по гореизложените случаи.

За последните три месеца България е упомената в три нотификации по RASFF, касаещи хранителни добавки и диетични храни, като една от нотификациите се отнася до употреба на неразрешена нова хранителна съставка, а другите две се отнасят до високи нива на акриламид в диетични храни. По всички нотификации, получени чрез RASFF компетентните органи предприемат необходими мерки, с цел елиминиране на риска или свеждането му до приемливи нива.

Източник: <https://www.nutraingredients.com/Article/2017/09/28/European-agencies-highlight-high-levels-and-banned-substances-in-supplements>

Изготвил:

д-р Аксиния Антонова

главен експерт в дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“ при ЦОРХВ

10.10.2017 г.